

VESZPRÉM VÁRMEGYE

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP.

Előfizetési ár:

Egy évre — — 12 korona. Negyed évre — — 3 korona.
Fél évre — — 6 „ „ „ „ Egy év szám — — 24 fillér.
Közleki jegyzék, egész évi előfizetésnél kedvezményesen
10 koronáért kapják a lapot. — Nyilntér petit sora 40 fillér.

Feloldó szerkesztő:

Horváth Rezső dr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Veszprém, Virág Benedek-utca 2
Műrészletet felvesz a kiadóhivatal és Fodor Ferenc könyvtársa-
kedés, Szabadság-tér 3. szám. — Kéziratokat nem adunk vissza.
Külsőretek és hál megírások kifizetési díja 3 korona. Felülszövegek, adomá-
nyok, közbeszólások sorozatát 20 fillér. — Telefon 54.

Az új kormány bemutatkozása.

Veszprém, 1917. június 23.

A demokratikus választói jog jegyében született *Eszterházy* kormány csütörtökön mutatkozott be a képviselőházban, majd utána a főrendiházban. Gróf *Eszterházy* Móric miniszterelnök hatalmas beszédben kormányprogramot adott, amelyet a korábbi ellenzékkel álló kormánypárt nagy tetszéssel fogadott. Az útközpontról: a választói jogról is kifejtette programját az új miniszterelnök, amely szerint a demokratikus jogkiterjesztés főalapelve az, hogy a korhatárt a 24. életévre szállítják le ezen korhatáron belül is szavazati joggal bírnak a *Károly* kereszttel felruházottak, tekintet nélkül életkorukra.

A kormánypárti felszólalók bizalmuknak adtak kifejezést.

A munkapárt részéről ennek vezére gróf *Tisza* István szólalt fel s ugyancsak hatalmas és az ellenzék részéről zajos helyesléssel kísért beszédben bírálta a kormányprogramot és különösen a választói jogi programot, amelyet a nemzetre nézve veszedelmesnek tart. A munkapárti többségnek támogatását a folyó ügyek elintézésénél, addig, ameddig a kormányon levő párt ellenkezésre nem kényszeríti, kilátásba helyezte. Figyelmébe hozta végül a miniszterelnöknek, hogy a Reichsrathban ért támogatások ellen nem volt szava az új miniszterelnöknek.

Gróf *Eszterházy* Móric a munkapárt vezérszónokának utóbbi megjegyzéseire külön válaszolt.

A most ismertett beszédeket rövid kivonatban a következőkben közöljük:

Eszterházy Móric gróf miniszterelnök: T. képviselőkhöz! Midőn ő császári és aponoli királyi felsége által történt kinevezésünk után első ízben jelenünk meg a t. Ház előtt, engedjük meg, hogy mint az új kormány elnöke, tiszteltteljesen előadjam azokat az elveket és irányokat, amelyek a kormány működésének alapját és célját képezik.

Mindenekelőtt megállapítom, hogy az új kormány alakulásának, létjogosultságának alapja a választójog reformjának megalkotása azon elvek alapján, melyek az előző kormány által ellenjegyzett április hónap 28-iki legfelső királyi kéziratban le vannak fektetve.

Mielőtt ezen pár excellencia kabinetkérdésre rátennék, foglalokni kívánok az állami élet ágazataiban mutatkozó egyéb föladatokkal. Elsősorban oly föladatokról kívánok megemlékezni, amelyek tekintetében remélhetőleg egyetértünk mindannyian és amelyekre nézve az előbb idézett legfelső kéziratban ugyan-csak utasítás foglaltatik. Eriem ezalatt a népiéleti intézmények sorozatát, amelyek létesítését a nemzetnek a jelenlegi világmérkőzés napjaiban tanusított bámulatraméltó áldozatkészsége parancsoló kötelességünknek tette. A kormánynak komoly törekvése, hogy rövid időn belül olyan helyzetbe juthasson, hogy egy törvényhozási, mint adminisztratív intézkedésekkel a rokkantak, a hadizvegyek és hadiárvaik segítsé-

gye a mainál kielégítőbb és egyszerűbb módon szabályozzassék részben eddig tett intézkedések megtétele révén. A hadiárvaik tekintetében már a benyújtandó indemnitásban a segítés jelentékeny fölemelését javasoljuk.

A legnagyobb odaadással és szeretettel kíván foglalokni a kormány a közszolgálati alkalmazottak ügyével teljes tudatában annak, hogy az életszükségleti cikkeknek az a megdrágulása, amely a háborúban minden várakozás elleni hosszú tartama alatt beállott, erre a fix fizetéses társadalmi osztályra nehezedik a legsúlyosabban. A segítés sürgős és ezért először a kormány már a felhatalmazási törvényjavaslataiban is fölveti egyénhány intézkedést, amelynek célja, hogy egyfelől a nyugdíjasok is bizonyos háborús segítségben legyenek részesülhetők, másfelől pedig a háború alatt megakadt előléptetések is foganatosíthatók legyenek. Másodsor a javaslat tárgyalása során a kormány indíványt fog betervezni arra nézve, hogy a tisztviselők családi-pótléka fölemeltessék és bizonyos újabb kategóriákra kiterjesztessék, valamint arra nézve is, hogy a tisztviselői kar által régóta joggal kívánt státuszrendszer lehetővé vájjék. Harmadsor a mi az október végéig megállapított háborús segítséget illeti, ezek megújítása és fölemelése tárgyában a kormány idejekorán fog külön előterjesztést tenni. A tisztviselői szolgálati programjának előkészítése a kormánynak szintén sürgős gondja.

A napi gazdasági élet terén legsürgősebb és mindenekelőtt való teendőjét fogja képezni a kormánynak az ideai termés betakarításának és elcséplésének zavartalanul való lebonyolítása. Tudatában van a kormány súlyos felelősségét és épp ezért az aratást biztosító rendelet a legkövőbb időn belül meg fog jelenni. A kormány a jövő aratás eredményét már a cséplésnél azonnal le fogja foglalni.

A kormány hivatalbalépésekor készen találta az előző kormány, és az osztrák kormány között február 24-én kötött gazdasági kiegyezést. Ugyalakult a helyzet, hogy a bemutatkozó kormány átveszi azt a megállapodást, amelyet az előző kormány az osztrák kormánnyal megkötött és ez alapján folytatja Németországgal már a múlt évben megkezdett szerződési tárgyalásokat.

A kormánynak szándéka, hogy a kiegyezés ügyének végleges elintézése a jövő országgyűlésnek tartassék fenn, ennek elhatározási szabadsága megóvassék. Ettől a szándéktól a kormány csak abban a nem várt esetben léne el, ha elhatározásunktól nem függő körülmények korábbi intézkedéseket kikerülhetetlenné tennének.

Különös gondot kíván fordítani a szociális törvényhozás kiépítésére. A felszólalásom legelején említtettek kivül föladatunknak egyikehez tartozik az 1917. évi VII. törvénykötésben nyert felhatalmazás fölhasználásával a betegségi és az anyasági biztosítás szolgálmányainak fölemelése.

Mint a magyar állam egyik régi becsületbeli tartozásának lerovását és a vallási béke állandósításának leghatalmasabb eszközét ezen az országgyűlésen akarjuk megtenni a katolikus autonómia létesítésére és az 1848. évi XX. t.-c. teljes végrehajtására vonatkozó törvényhozási és kormányzati intézkedéseket.

A városok önkormányzatát tisztelgetben kívánjuk tartani, fejleszteni és tekintettel egyfelől, hogy a háború alatt állami föladatokkal kellett teljesíteniük, másfelől a háborús viszonyok folytán bevételeik apadtak, vagy fejlődésükben visszamaradtak, komoly föladatunk a városok háztartásának rendezése pénzügyi önállóságuk alapján.

Különös gondot kívánunk fordítani a bírói szervezet végleges szabályozásáról oly irányban, hogy a külön bírói státus visszaállításával az időszaki helyi előléptetés intézményének kiépítésével és a bírói testületek önkormányzati jogának kiterjesztésével a bírói függetlenséget intézményileg megerősítsük.

Ersőbíteni kívánjuk az önkormányzatot ügyvédek szervezetében is. A független bíróság és a független ügyvédség mellett alkotmányunk szabadságának egyik biztosítékát látjuk a szabad sajtóban. Eppen ezért, míhelyt a normális viszonyok helyreállanak, a sajtó szabadságának biztosítására revizió alá kívánjuk venni a sajtótörvényt és a maga épségében helyre akarjuk állítani az esküdtzsek intézményét.

A mi már most, tiszteit Ház, a monarchia külügyi helyzetét illeti, a külügyminiszterrel folytatott beható tárgyalás alapján kijelenteni óhajtom, hogy külsőpolitika tekintetében vele teljesen egyetértek.

Végül visszatérve ismét alakulásunk alapjára és főokára a következőkben vagyok bátor a választójog kérdését a tisztelt Ház figyelmébe ajánlani.

Már évekkel át nem volt Magyarországnak kormánya, amely a változatlanúságot hirdette volna, sőt ellenkezően a legkülönbözőbb kormányok e reformmal léptek az ország elé, és remélem, hogy a jelenlegi többség, amely mint kisebbség 1910-ben is messzemenő választójogi reform alapján állott, ma, mint többség nem fog ezzel szembehelyezkedni.

Ismétlem, a választójog reformja a kormány létalapja és az időhöz kötött állami szükségletek kielégítése mellett megelőző föladata. Arra vállalkoztunk, hogy megvalósítsuk ő felségének királyi kéziratában megnyilvánult azon szándékát, hogy a választójog oly mértékben terjesztessék ki, hogy a magyar állam létédekének tekintetbevételeivel a jelen nagy időknek és a nép által hozott áldozatoknak megfeleljen. A kormány tisztában van tervezett választóreformjának részleteivel, de azokat csak törvényjavaslat alakjában, a fölvilágosító adatok kíséretében kívánja nyilvánosságra hozni.

De már most kijelentjük, hogy a választói jogosultságot, 24 évre szállítván le a korhatárt, oly jogcímekre akarjuk alapítani, hogy a választójog gyökeres, becsületes és széles terjedelmű legyen és hogy ne kelleltlenül adott részleges választójog, hanem a dolgozó és küzdő tömegekre kiterjedő, őszinte lélekkel megvalósított reform általános és egyenlő legyen és a nagy kérdést nyugvóponttra hozza.

Ezen reform keretén belül kívánjuk megvalósítani a *Károly* keresztes harcosok választójogát is, mely mint szereslyhez kötött jogosultság a fentebb említett korhatárhoz szerintünk nem köthető.

A szavazás titkosságában ugyancsak tovább akarunk haladni, mint az 1913. évi választási törvény, mely ezt csak a törvényhatósági városokra akarja kiterjeszteni. A titkosságot ezen mértékben felül alkalmazni kívánjuk mindazon kerületekben, ahol a titkos szavazás komoly gyakorlásának alapföltétele, a fokozottabb és nagyobbbszemu értelmiség és írás- és olvasástudás megtalálható.

Következetesen meg akarjuk változtatni azt az elvet, hogy a választók, — büntetés terne mellett kötelezve a hatóságok a szükséges adatok beszoalgtatására — hivatalból kell fölvenni a választók névjegyzékében, mert a jelentkezésre alapított jelenlegi rendszer mellett, a törvény bettje szerint jogokkal fölruházottak nagy része a gyakorlatban a választók sorából kimarad. A fuvarpénzek, el-

látás, jelvények és zászlók szigorú tilalmazásával, és minden alkalmas módon biztosítani kívánjuk a választások tisztaságát és komolyságát. Helyes elvek mellett keresztülvitt kerületi beosztással akarjuk megszűntetni; a mutatók aránytalanságokat.

Mikor abban a meggyőződésben vagyok, hogy az egyenlő jog egybeforrasztó ereje csak fokozhatja a hazaszeretetet és egységet, reméljük, hogy a Ház a formális többség jogán nem akadályozza meg a többé el nem kerülhető reform megalkotását. Ha azonban a reményünkben csalódunk kellene, bár minden igyekezettel azon vagyunk és azon leszünk, hogy a háború alatt ne legyen szükség új választásokra, készek vagyunk arra is, hogy a többségi elv érvényesülését a meghosszabbított mandátumú ház formális többségével szemben a választóknál keressük. Ezekkel voltam bátor a kormány programjáról beszámolni és kérve eziranti támogatásukat, még azon kérelmet intéztem a t. Házhoz, hogy tekintve, hogy technikai okoknál fogva előbb e Házban meg nem jelenhettünk, másrészt határidőhöz kötött fontos állami szükségletek elintézésére várnak, a pénzügyminiszter ur által a mai ülés folyamán benyújtandó fölhatalmazási és a horvát pénzügyi egyezmény meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslatot mielőbb elintézni méltóztatnék.

Tiszta István gróf: T. képviselőház! Amidőn azon párt megbízásából és nevében, amelyhez tartozni szerezsem van, lehetőleg rövidre szabott nyilatkozat megtételére kérem a t. Ház engedélyt, legyen szabad mindenekelőtt egészen röviden kiterjeszkednem a megelőző kormány lemondására is, mert hiszen az országgyűlés együtt nem léteiben akkor nem tehettem eleget annak a parlamenti szokásnak, hogy lemondásom bejelentésekor fejtssem ki a lemondás okait.

A megelőző kormány a választójog kérdésében előterjesztéseket tett előfeljegyzések, de nem sikerült legyőzti előfeljegyzések azt az aggályát, hogy a kormány előterjesztései a magyar nemzet igényeinek s a nemzet többsége vágyainak nem telnek meg, ezeket ki nem elégítik. Ilyen körülmények között mi sem volt természetesebb, mint az, hogy a kormány felementését kérte és mi sem volt természetesebb, mint hogy helyét olyan új kormány foglalta el, amely a választójog kérdésében messzebbmenő álláspontot képvisel.

A dolog igen egyszerű volna, ha normális viszonyok közt élénk. A legrovidebb idő alatt, ugyebár, méltóznunk kellene e kérdésben, itt a képviselőházban és amennyiben ez a képviselőház a lemondott kormány mellett foglalna állást, a nemzetre kellene apellálni.

Komplikálja a helyzetet az, hogy egy világháború köztépén állunk, s abban a meggyőződésben vagyok, hogy a legborzasztóbb felelősséget vállalni magára, akár a kormány, akár az ellenzék, ha magatartásával belekényserítene ezt az országot a háború befejezése előtt a választási küzdelembe.

T. Ház! Ebből az álláspontból, le kell nézetem szerint, a konzekvenciákat vonni minden oldalon. Nézetem szerint, a t. kormánynak is le kell vonnia abból, hogy kerül minden olyan, akár kormányzati, akár törvényhozási lépést, mely rákényszerítene a mérközést a parlamentre; az ellenzék részéről, a mi részünkről pedig fennáll az a kötelesség, hogy a háború tartama alatt a többségi elvnek érvényesülésétől eltekintünk. Fennáll az a kötelesség először, hogy megszavazzuk — természetesen nem a t. kormánynak, de az országnak — az állami szükségleteket; másodszor rendelkezésre bocsássuk mindazokat a segélyforrásokat és erőforrásokat, amelyeket a kormánynak a háború diadalmas befejezésére szüksége van, és végül, hogy mindazokban a kérdésekben, a melyekben a t. kormány az egyetemes nemzeti érdeket van hivatva kifejezni bármilyen irányban képviselni, igyekezzünk mi is megadni a magyar kormánynak azt a háttérrel és azt a támaszt, amely őt abba a helyzetbe juttatja, hogy a magyar nemzetet a lehető legnagyobb sulyal, erővel és presztízszel képviselhesse.

Ebből az álláspontunkból kifolyólag a kérdéshez fűződő nagy nemzeti érdekek nevében az a kérelem fordulok a t. kormányhoz és elsősorban a t. miniszterelnök urhoz, hogy igyekezzen ezen szándékunk keresztülvitelét lehetővé tenni, hogy minden olyan kérdésben, melynél az egység magyar parlament támogatására van szüksége, bennünket kellő időben tájékoztatni sziveskedjék.

T. Ház! Most már méltóztatassanak megengedni, hogy egy pár rövid megjegyzést tegyek a t. miniszterelnök ur által előadott programbeszédre. A jelen pillanatban csak arra vagyok bátor utalni, hogy először is azok a konkrét intézkedések, amelyeket a t. miniszterelnök ur mint a legközelebbi jövő teendőit megemlítet, a minő pl. a hadiárvek ellátásának felemelése, a családi pótlék felemelése, az előlépési viszonyok javítása, ezek az előző kormány által kidolgozott javaslatban nem voltak és ugy tudom, hogy t. miniszterelnök ur, illetve a t. pénzügyminiszter ur az indennitási javaslatban azokat a rendelkezéseket fogja ezekre vonatkozólag is előterjeszteni, amelyeket az előző kormány elkészített és csak közbejött lemondása folytán nem hozhatott ide.

A másik, a mit megjegyezni kívánok, az, hogy a t. miniszterelnök ur gazdasági kérdésekben szerintem is nagyban és egészben helyes elvi alapokon mozgott; de méltóztatassék nekem megengedni, sajnalattal nélkülöztem egy, felelős helyzetével szorosan egybefüggő komoly intelmét az egész magyar társadalomhoz a gazdasági helyzet nehéz voltát illetőleg.

Kissé optimista felfogás nyilvánul meg a t. miniszterelnök urnak az élemezésre vonatkozó kijelentéseiben is. Féltek tőle, hogy a t. miniszterelnök ur mai kijelentései olyan rányeket fognak ébresztetni a közönségben, amelyeket a t. kormány a legjobb akarattal sem fog bevalthatni. Mi, i. képviselőház, akik ezt a kérdést három éven át kezeltük. . . Mi ismerjük ennek a kérdésnek a nehézségeit.

Ezek után egész sorozata van a kérdéseknek, amelyekre csak azt jelenthetem ki, hogy azokban az általános körvonalakban, melyekben a programbeszéd mozgott, az igen t. kormány álláspontjával egyetérték. Vonatkozik ez a nemzetiségi kérdésre, vonatkozik a Horvát-Szlavonországgal való viszonyra és vonatkozik a külügyi kérdésre.

A választójogról t. Ház, ma nem szándékozom bővebben beszélni, hiszen a t. miniszterelnök is későbbre tartotta fenn magának a részletekre vonatkozólag a nyilatkozatot. És én csak azt sajnálhatom, igazán az úgy érdekesben, hogy ezzel a fantáziával nem élt nagyobb mértékben. Mert engedjen nekem az igen t. miniszterelnök ur, az a mit ő ma már mondott 24 éves korhatár és az ugynevezett Károlyi-keresztesek választójoga, pláne még a 24 éves koron alól is; bocsánatot kérek, — majd lesz alkalmunk a dologról beszélni — ez valóban legalább is olyan nemzeti veszedelmet jelent, mint jelentett az a javaslat, a melyet az urnaknak legnagyobb — tudom, hogy nem mindannyian, hiszen ülnek a tisztelt tulajdonon az általános szavazati jognak régi hívei is — de a t. tulajdon tulajdon nagy része, elének tartott arra, hogy hazaáruló gyanúnt állítson oda egy érdemekben megszűnt, mindannyiunk által tisztelve becsült hős katonát, a ki diesteljes életének legvégén, nézetem szerint, nagyon téves elhatározással, de bizonyára a legönfeláldozóbb, legtisztább szándéktól vezetve, ezt a politikát a magyar közéletbe belevitte.

Én hiszem és remélem, hogy a mint az Ursten ezer esztendőn át megvédte ezt az országot, meg fogja védeni ezután is, hiszem és remélem, hogy a reform megvalósulni nem fog, kevés idő múlva a közvélemény nagy részének legsúlyosabb elítélése fogja azokat érni, a kik ezért felelősek.

T. Ház! Most már csa kegy-két szót kell szólnom egy olyan kérdéssről, amelyikről a t. miniszterelnök ur, sajnálatomra, meg nem emlékezett. Értsem az Ausztriában felmerült jelenségeket. Ha valaki, én foglaltam el követ-

kezetesen mindig azt az álláspontot, hogy sem Ausztriának Magyarország belügyeibe, sem Magyarországnak Ausztria belügyeibe beavatkoznia nem szabad. Ezzel az álláspontommal nem fogok ellentétbe kerülni most sem. De azok a tünetek, a melyek a legutolsó hetekben Ausztria parlamenti életében felmerültek, messze túlnemennek azon határon azon a határon, hogy ezt a magyar államélet illetékes tényezőinek tétlenül legyen szabad elhalgatniuk. Bocsánatot kérek, hogy az osztrák parlamentben nap-nap után a legvakmerőbb támadások intézessenek a fennálló törvényes rend ellen Magyarországnak a monarchiában elfoglalt dualisztikus és paritásos állása ellen, úgy hogy egy, elismerem, korrekt, de meglehetősen színtelen mondaton kívül, a melyet az igen t. osztrák miniszterelnök ur ajkairól halottunk, sem a kormány részéről, sem az elsőbbség részéről, sem a Reichsrath más pártjai részéről megfelelő megtorlásban ne részesüljenek — bocsánatot kérek, ez olyan helyzetet, a melylyel szemben nekünk mindanyunknak pártkülönbség nélkül fel kell szavunkat emelnünk és hands off-ot kell kiáltanunk mindenki szemében, a ki a magyar állam területi integritását vagy a magyar államnak a monarchiában elfoglalt dualisztikus és paritásos állását megtagadja.

Sajnálom, hogy a t. miniszterelnök ur nyilatkozatának ezt a házagát nekem kellett a kitöltönnöm és csak azt a reményemet akarom kifejezni, hogy a miniszterelnök ur cselekedeteivel fogja pótolni azt, a mit mai nyilatkozatában e téren elmulasztott.

Ezeket kívánám megjegyezni.

Esterházy Mór gróf miniszterelnök: Tiszta István gróf szemrehányást tett, hogy programbeszédemben nem utasítottam vissza azokat a támadásokat, a melyeket a Reichsrathban a magyar állam területi épsége és szuverenitása ellen intéztek. Tekintettel az idős előrehaladott voltára, csak azt kívánom röviden megjegyezni, hogy a magyar állam területi integritása, épsége és szuverenitása annyira szent és sérthetetlen, annyira el minden magyar ember lelkében s annyira közkinccse az egész magyar nemzetnek, hogy ez nem lehet az egyes változó kormányok programjának külön pontja; ez mindenféle páriszempont felett álló hitvallása az egész magyar nemzetnek. Ebben a tekintetben teljesen osztozom t. képviselőtársam nézetében.

— A távozó és az új belügyminiszter a vármegeye. Sándor János belügyminiszter távozása alkalmával a vármegeye törvényhatóságához a következő búcsulevelet intézte:

Ő császári és Apostoli királyi Felsége folyó évi június hó 15 én kelt legelsőbb elhatározásával engem belügyminiszteri állásomtól, saját kérésünkre felmenteni méltóztatott.

Azt a nagyrabcsúllást, amelyet a törvényhatóságok közönsége és a köztisztviselők iránt közpilyám egész folyamán éreztem, csak erős-bíthették azok a tapasztalatok, amelyeket belügyminiszteri működésem idején szenvedni alkalmam volt.

Azt a kivételes és sokoldalú munkakört, amelyet a háború nehéz évei a közigazgatás előtt megnyitottak, a törvényhatóság közönsége és a fokozatos katonai behívások következtében tetemesen megcsökkent létszámú tisztviselői kar rendelkezéssel odaadással, az erőnek a hű kötelességteljesítés határait messze túlhaladó megfeszítésével töltötte be, és igaz hazafiságának emberbaráti érzületének maradandó emléket állított azzal a lelkes buzgalommal, amellyel a háború nyomán járt csapások enyhítését célzó minden mozgalmat felkarolt és sikerhez segített.

Ennek tudata teszi elmulaszthatatlan kötelességemmé, hogy a belügyminiszterium eléről való távozásom alkalmával úgy a törvényhatóságoknak, mint az egész tisztviselői karnak legfelsőbb köszönetemet fejezzem ki azért a megbecsülhetetlen támogatásért, amelyben engem úgy

SZÖLŐKÖTŐZŐ

papírfonál, 100 %-os
Ella merten megbízható.

Salgó és László, Bpest.

Gyár: Óbuda.
Iroda: V. Nádor-utca 20.
Telefonszámok: 160—82, 163—16.
Sürgönyeim: Maxalgó Budapest.

Zsákok, ponyvák, szalmazsákok, zsinegek.

békében, mint a háborús évek legnehezebb időszakában részesíteni szívesek voltak.

Budapest, 1917. évi június hó 15-én.

Sándor János.

Ugron Gábor újonnan kinevezett belügyminiszter hivatalba lépését a vármegye közönségével a következő leiratban tudatja:

Ő császári és Apostoli királyi Felsége 1917. évi június hó 15-én kelt legfelsőbb elhatározásával engem belügyminiszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Amidőn erről szíves tudomás végett értesitem, egyúttal melegen üdvözlöm e helyről a törvényhatóságokat, amelyeknek közéleti és közigazgatási értékét közvetlen tapasztalataim nyomán rendkívül nagyrabecsülöm.

Ezért az előttem álló nehéz és felelősségteljes munkában legfőbb támaszomat látom a háború kemény tűpróbáján osztatlan elismerésre méltó sikerekkel átesett törvényhatóságokban és a közigazgatási tisztviselőkben. Készséges közreműködésükre számítva, teljes bizalommal fordulok a törvényhatóságokhoz és a közigazgatási tisztviselőkhez azaz a kérelemmel, hogy engem a közügyekkel szemben tanúsított hagyományos, lelkes odaadásukkal támogatni és ezzel a közigazgatásra váró nagyfontosságú feladatokat sikeres megoldáshoz segíteni szíveskedjenek.

Budapest, 1917. évi június hó 16-án.

Ugron Gábor.

Meddig tart még?

Ez a kérdés milliányi ajkon és ki adhatja erre választ? Vágyakozó sejtések, remények titkon állapítják meg a választ, a világháború befejezésének remélt dátumát, de melyik válik valóra? Csak egy bizonyos: ki kell tartanunk és ki főgnak tartani tartani, biztosítani fogjuk a diadalmas békét ennek a világrengető időszaknak is — új élet kel majd a romok közül és diadalmas ébredése lesz a béke munkájára hivatott erőnek. Nem adhatunk bizonyos választ a feltett kérdésre, de biztos dátumunk van arra, hogymeddig tart a hatodik hadikölcsön aláírása, meddig jegyezhet még mindenki arra a kölcsönre, amelyet az állam kért a nemzetől, csak azért, hogy közelebb hozza azt a másik dátumot

a világháború végét

amelyik már nincs olyan messze, amiként azt sokan elképzelik. Közelebb, jóval közelebb kerülünk a szörnyűséges háborúnak a befejezéséhez és hogy ez így van, ebben igen nagy része van éppen annak a készségnek, amelylyel a polgári front a maga feladatát elvégzi teljesíti a legbeszédesebb bizonyossága ennek a hadikölcsönök sikere is. Ötször eredményezett főségesen nagyszerű siker az ország közönségének áldozatkészsége és a hatodik hadikölcsönről is már az a hírünk, hogy eredményével még felülmúlja máj a korábbiakat is. Harmadfél milliárd gyűlt már egybe a hatodik hadikölcsön aláírásánál is — rengeteg pénz, de meg kell mondanunk, hogy

még mind kevés,

még több kell, még többet kell jegyeznünk, az állam kéri, kölcsönbe kéri, busásan kamatoztatja, garantálja, de kéri, sürgősen kéri: a diadalmas végnek és a békének a biztosításáért. És mert tudjuk a dátumát a hadikölcsön aláírásának, mert tudjuk, hogy mindössze még csak két napig jegyezhető a hadikölcsön: hangos szóval, sürgetve, lelkesítve, buzdítva, akit kell, ösztökélve, parancsolva kiáltjuk ki újból és újból:

Jegyezzük a hadikölcsönt!

HIREK.

— **Kitüntetés.** Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy a legfelsőbb dicséret elismerés — a kardok egyidejű adományozása mellett — tudtul adassék: az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül: *Baracska Szilveszter* 70. nehéz h. táb. ágy. e.-nél beosztott 7 h. táb. ágy. e.-beli tart. főhadnagynak, *Kovács Sándor* 7. h. táb. tarackoszednél beosztott 3. h. táb. ágy. e.-beli tart. hadnagynak; adományozni méltóztatott a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érdem szalagján: az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataik elismeréséül: *Kiszely János* 31. h. gy. e.-beli százados, gazdasági tisztnek és *Egri Imre* a 41. h. táb. tarackoszednél beosztott cs. és kir. 15. táb. ágy. e.-beli tart. hadnagynak.

— **A 20-as honvédek nagy művészestélye.** A 20-as honvédek szentációsnak ígérkező nagy művészestélyének részletes programja a napokban végleges megállapítást nyert s a legközelebb művészi plakátok fogják tájékoztatni a közönséget az estély napja és részletei felől. A szereplők száma új illusztris nevekkel bővült, a legelőkelőbb budapesti művészek oly figyelmes készséggel állnak a rokkant 20-as honvédek ügyének szolgálatába, hogy ez már magában dokumentálja a kanizsai honvédekről elterjedt országos jó véleményt. Teljesen készen állnak a hangverseny helyiségének, a Polgári Egyetemenek átalakítási tervéi is. Az átalakítási munkálatok a napokban már meg is kezdődnek. Az estély után az egyetel helyiségei reggeli 4 óráig nyitva állanak, hogy a hajnali vonatokkal utazó családok a vonatok indulásáig idejüket kelemesen eltölthessék. A jegyek előjegyzése már igen sok előkelő helyről megtörtént s nagyszámú felülfizetések és adományok is folytak be az ezred rokkant alapjára. Egy huszár tartalékos tiszt egy-maga kerék 1000 koronát küldött, egy egyszerű falusi asszony pedig a minap avval állított be a pótzászlóalj irodájába, hogy ő ugyan jegyre igényt nem tart, de azért elhozta szerény 25 koronáját a nemes célra. Ismételten figyelmeztetjük az ezred barátait, hogy a jegyek előjegyzésével ne sokáig várjanak, mert a nagy kereslet mellett megtörténhet, hogy az estély napján már nem áll kedvük szerint való jegy a rendelkezésükre. A jegyek ára: Emeleti páholy nyolc személyre 150 korona, földszinti páholy 100 korona, támlászek az első négy sorban 25 korona, a többi sorokban 20, 15 illetve 10 korona, állóhely 5 korona. Előjegyezni lehet telefonon (lífsz. 115) vagy levélben a 20. honvéd pótzászlóalj segédtiszt irodájában.

— **Vaskoronarend egy tüzerfőhadnagynak.** Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott a vaskorona-rend 3. oszt. a hadidiszitménnyel és a kardokat díjmentesen: az ellenség előtt elesett: *Merkler Károly*, a 70. tartalék honvéd tábortarackoszednél beosztva volt 7. h. táb. ágy. e.-beli tart. hadnagynak.

— **Kitüntetés.** Ő császári és apostoli királyi Felsége *Németh Ignác* hajmáskéri körjegyzőnek a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **A máv. beruházási programja.** A m. kir. államvasutak folyó évre nagy beruházási programot valósítanak meg, amelyből bennünket legközelebről érdekel az, hogy a Börgönd—Székesfehérvári vonalat elsőrangusítják. A munkálatokat legközelebb már meg is kezdik. Az elsőran-

gusítás következménye az lesz, hogy közvetlen összeköttetést kapunk Győrből Cszedömölkön és Székesfehérváron át Budapest felé. De nagy haszna lesz ennek az új vonalnak azért is, mert a balatonparti vasut is közvetlen csatlakozást fog nyerni a Székesfehérváron át haladó vasutakkal.

— **Halálozás.** Szemerei *Matkovich* Tivadar dr. okleveles ügyvéd, az enyingi kerület volt országgyűlési képviselője, a veszprémi ág. ev. egyháztanács tagja, folyó hó 20-án 64 éves korában meghalt Veszprémben. *Matkovich* Tivadar pár évtizedben keresztül fontos szerepet játszott a vármegye közéletében, részint közjogi állásánál, részint pedig ritka tudását, rendkívüli nagy műveltsége és különösen rokonszenves modoránál fogva. Mint publicista is elismert tekintélyre tett szert. A sors csapásai s már régebben föllépett betegsége elvették munkakétségét s utolsó éveit teljes visszavonultságban töltötte. Ifjú *Matkovich* László, a Veszprémmegyei Újság lel. szerkesztője édesanyját gyászolja az elhunytban. A gyászbeszét a következő gyászjelentést adták ki: Szemerei ifj. *Matkovich* László és neje: *Mannheim* Micike a maguk, úgyszintén édesanyjuk özv. dr. *Matkovich* Tivadarné, szül. derecskei *Fodor* Anna, valamint az egész rokonság nevében mély fájdalomtól megtörtén jelentik, hogy a legáldottabb lelkű ember, legodaadóbb apa, szerető hitves, após, illetve rokon, szemerei dr. *Matkovich* Tivadar okleveles ügyvéd, az enyingi kerület volt országgyűlési képviselője, Veszprémmegyei törvényhatósági bizottságának volt tagja, veszprémi ág. hitv. evang. egyháztanács tag, életének 64-ik, boldog házasságának 35-ik évében f. hó 20-án hajnali 3 órakor, rövid szenvedés után visszaadta nemes lelkét alkotójának. A drága halott porhüvelyé f. hó 21-én d. u. 5 órakor fog a veszprémi ág. hitv. evang. templomból emez egyház szertartása szerint az alsóvárosi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Veszprém, 1917. június hó 20-án. „Es elméne öle az angyal...”

— **A balatoni fürdők cukorellátása.** A vármegye alispánja cukorközpont után Siófok részére 36 mm., Balatonalmádi részére 16 mm. cukrot utalt ki. Siófok körzetbe tartoznak Siófok, Balatonvilágos, Balatonaliga, Balatonalmádi körzetbe a helyi fürdőtelep és Balatonkenese. A cukorkiosztást a körzeti központokon működő „Hangyaszövetkezet” eszközli. Személyenkint és havonként 1 kiló adható ki a Balatoni Szövetség által kiállított cukorjegy ellenében. Aki állandó lakóhelyükön kiutalt cukorral rendelkeznek azok ezen cukorkiosztásban nem részesíthetők.

— **Az „Almádi-i Fürdő Részvénytársaság”.** Balatonalmadiban az igazgatósági épületben 1917. június 30-án délután 3 órakor dr. *Ovári* Ferenc elnökelele alatt közgyűlést tart, melynek tárgya: a jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes felkérése s az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének tárgyalása, mérleg megállapítása, felmentvény megadása, 1 ig. vál. tag választása és indítványok tárgyalása.

— **Műszerész-tanoncok főlvétele.** A posta-és távírda vezérigazgatóság pályázati hirdetményt tesz közzé, mely szerint a budapesti posta-és távírda műszaki főfelügyelőség javító műhelyéhez folyó évi szeptember hó folyamán 20 műszerész tanonc vétetik fel, a pályázati hirdetmény a hivatalos órák alatt a Veszprém 1. sz. postahivatal főnökénél megtekinthető.

— **A Magyarországi munkások rokkant-és nyugdíjgyelgétének veszprémi 48. számú fiókja,** folyó június hó 29-én azaz Péter és Pál napján délután 3 órakor a Korona-szálló befűzetési helyiségében rendez évi taggyűlést tart. Tekintve a tárgy fontosságát, a tisztújítást, és uton is tisztelettel meghívja a tagtársakat a vezetőség.

— **Egy hálószoba garnitur bútor, használt, de jó karban lévő, megvételre keresetetik.** Bővebb értesítés a kiadóhivatalban.

"PAX" Antinicotin-**HYGIENIKUS SZIVARKAHÜVELYEK!**

Sajnálatlalt tudatjuk a T. cigarettázó urakkal, hogy minden-nemü anyag roppant megráulása folytán kénytelenek voltunk a hüvely dobozának árát egy harmaddal felemelni.

VÉD- JEGY

I KÖNYVECSKE (sodorni való) „PAX” CIGARETTAPAPIR ÁRA 20 FILLÉR PAXVÁLLALAT

Haldözs: Koszler Anfalné szül. Néhai Erzsébet magánzó 74 éves róm. kath. — Sevela Lajos 1 hónapos róm. kath. — (özü.) Dóczy Lajosné szül. Sipos Mária nyugalmazott államvasuti váltóór özvegye 37 éves róm. kath. — (özü.) Hofenreich Vilmosné szül. Palkász Julianna magánzó 56 éves izr. — Szlotta Lajos szegényházi tag 70 éves róm. kath. — Stoffer Mária 5 hónapos róm. kath. — (özü.) Rieger János szül. Schmall Vilma nyugalmazott pénzügyi titkár özvegye 57 éves róm. kath. — Dr. Matkovich Tivadar ügyvéd 63 éves ág. h. ev. — Nyirő Erzsébet 7 éves róm. kath. — Janics Ferencné szül. Lull Rozália háziasztal 58 éves róm. kath.

Házasság: Dr. Vámosi Mózes Mór (özü.) vármegyei tisztii főorvos izr. és Paskesz Fáni (özü.) magánzó izr.

Meghívó.

A Veszprémi Kötött és Szövött Iparárugár Részvénytársaság Veszprémben, a Veszprémi Takarékpénztár tanácstermében 1917. július 4-én délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket azzal a figyelmeztetéssel hívjuk meg, hogy a közgyűlésen szavazati joggal személyesen vagy meghatalmazott által csak azok bírhatnak, akik 15 nappal a közgyűlés előtt névükre írt részvényeiket, részvényjegyeiket és esetleges meghatalmazásaikat a közgyűlés megkezdésétől 48 órával megelőzőleg, vagyis július 2-án délután 4 óráig vagy a gyár, vagy a Veszprémi Takarékpénztár pénztáránál leteszik.

Tanácskozási tárgyak:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes felkérése.
 2. Az alaptőkefelemelésről jelentés.
 3. Az alapszabályok 1., 5., 6., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 19., 20., 25., 28., 29., 32., 35., 37., 38., 39., 41., 42., 44., 48., 49., 50., 52. és 53. §-ainak módosítása.
- Az igazgatóság javaslata a Veszprémi Takarékpénztárnál a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg délután 9—12 óráig megtekinthető.
- Veszprém, 1917. június 19.

Az igazgatóság.

BUKOTT

középiskolai tanulók érdekében forduljunk sürgősen **Zsoldos Tanintézet**-hez
Budapest, VII., Dohány-u. 84. Telefon 32—40.

Ligánott előkészítés magánvizsgákra. osztályösszevonással felelősség mellett. Aközépisk. kivonatos tananyaga megrendelhető. Ismertetőt küld az igazgatóság.

Házeladás.

Veszprémben, a belvárosban, egy nagyobb emeletes bérház eladó.

Veszprémben, a Jeruzsálem-hegyen a Batory-utcában, a volt Holler-féle telken 2 szobás lakóház és 1 házhely (jelenleg kert) eladó.

Bővebb felvilágosítás — sziveségből — nyerhető Veszprémben Szabadi-utca 3 sz. — Biztosítási iroda.

Kölcsönöket földbirtokra 70 %-ig eddig előnyös feltételek mellett szerzek. **Bokrossy Elemér** Budapest, IX., Kálvin-tér 10. sz. Postafiók 183.

SULY LÁSZLÓ

biztosítási és bankirodája
Veszprém, Szabadi-utca 3. sz.

Elfogad

az **Első Magyar Általános Biztosító Társaság** főképviselőjében élet-, baleset-, járadék-, tűz-, jég- és szavatossági biztosításokat. **Takarékpénztári-, gyáripari- és egyéb részvénytársasági, valamint vállalati részvényeket, értékek- és állampapírokat, hadikölcsönkötvényeket saját számlára vásárol és forgalmi áron elad. Osztályosrészjegyet elad!!!**

— **Veszprémben a villasoron eladó egy adómentes négyszobás modern villa szép kerttel. Érdeklődők forduljanak e lap kiadóhivatalához.**

Jótállás

a biztos eredményért!

Törvényesen védve.

Reitler Oszkár

nagybecskerekeli ny. főkapitány és fahajóroni-tanácsnoknek nagyszóra tulajmánya a

.PATKÁNYIN.

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fellélel minden más irtószert. **1 dohoz ára 3 K** mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dohozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospectust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a **PATKÁNYIN** gyár egyedüli elárusítója, a Torontáli Agrár-bank R. T. Nagybecskereken.

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház

szabadkézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 félszer és 2 udvar. — Az utcafeleli lakás bolthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Hirdetések jutányosan felvétetnek.

Eladó több földbirtok Veszprém- és Vas megyében. Több ház Veszprémben, valamint szálló és villa Balatonalmádiban, Balatonfüreden, Balatonkenesén és Somlyón. — Érdeklődők szives megkeresését kéri **Bokrossy Elemér** bankbizományos Budapest, IX. Kálvin-tér 10. Postafiók 183.

Elveszett pénz

ha nem festi meg elavult ruháit

Kardos-féle ruhafestékekkel

Ára csomagonként 40 fillér.

Kardos Henrik és Társa
festékgár Pápa

Viszonteladók nagy kedvezményben

Elsőrangú minőségű

balatoni nád

eladó. — Értekezhetni:

Uray Kálmán, Balatonkenese.

Hasonlits több gépet egybe: Rendelést téss BLICKENSBERG-re!

A legtartósabb rendszerű írógép, elpusztíthatatlan szerkezettel és sok különös előnnyel.

Több mint 165.000 drb van használatban!

Ára 2 betűfajjal, elegáns zárószekrényvel 270—380 korona.

GROYEN & RICHTMANN

román kir. szállítók **KÖLN, Mauritiussteinweg 64. Képvisező Ausztria-Magyarország számára: Ing. von Svehla, Prága, II., Quai Palacky 42. — Létes árjegyzék ingyen.**

Jutányos áron izléses kivitelben

készít

nyomtatványokat

névjegyeket

eljegyzési

kártyákat

meghívókat

könyvkötői munkákat

FODOR FERENC

könyvnyomdája és könyvkötészete

TELEFON 54.

VESZPRÉM

TELEFON 54.